

JERUZALÉME, JERUZALÉME

27.3.2022

VSTUPNÍ SLOVO: Ž 89, 2-3

ČTENÍ: ZJ 21, 1-8

TEXT: L 19, 37-48

Písně: 89, 162, 556, 484, 632

O Hospodinově milosrdenství chci zpívat věčně, svými ústy v známost uvádět tvou věrnost po všechna pokolení. Pravím: Tvoje milosrdenství je zbudováno navěky, v nebesích jsi pevně založil svou věrnost. (Ž 89, 2–3) Amen

Milý sbore, vítám vás všechny v tomto nedělním shromáždění, při těchto bohoslužbách.

Milí bratři a sestry, Ježíš míří na velikonoční svátky do Jeruzaléma. Jede na oslátku. Lidé před něj kladou na cestu své pláště a volají: Požehnaný král, který přichází ve jménu Hospodinově! Evangelista uvádí, že tak činili, protože viděli jeho mocné činy. Přítomní farizeové se ovšem k jásání zástupu nepřipojí. Ba co víc, naléhají na Ježíše, aby projevy nadšení utlumil. Nejspíš se je snaží interpretovat jako rouhání. Ježíš jim však nevyhoví a řekne, že budou-li oni mlčet, bude volat kamení. Dává tím najevo, že mu jsou blíž ti spontánně bezprostřední než ti korektně zbožní. Když konečně uzří město, dá se Ježíš do pláče. Ne kvůli tomu, co v něm čeká jeho, ale kvůli tomu, co čeká Jeruzalém: Město pokoje bude srovnáno se zemí. Když evangelista tuto Ježíšovu výpověď zaznamenával, nejspíš se nad ní – na rozdíl od nás – nijak nepozastavil. Činil tak totiž právě v době, kdy se tato chmurná předpověď naplňovala. Na podzim roku 70 Římané potlačili židovské povstání, dobyli Jeruzalém, vypálili chrám a město srovnali se zemí. Ve Městě pokoje nezůstal kámen na kameni. Když dojde k nějaké tragédii, vždycky se ptáme, proč se tak stalo. Většinou se odpovědi nedopátráme. Ale tady to možné je. Odpověď se skrývá v událostech, ke kterým dochází bezprostředně po Ježíšově příchodu do Jeruzaléma. Ježíš zde okamžitě zamíří do chrámu. V něm jde, jak to řekl už jako dvanáctiletý, „o věc jeho Otce“. Tím, s čím se v chrámě setká, je však otřesen. Místo vše pronikající duchovnosti jej zde přivítá zcela neduchovní náboženský byznys. Ve vstupním chrámovém prostoru, na takzvaném nádvoří pohanů, se prodávala obětní zvířata a běžné peníze se měnily za chrámové. Židé tudy pouze procházeli. Pro neobřezané pohany tu však byla konečná. A to Ježíši vadilo. I pohané mají mít přece možnost vstoupit do nerušeného vztahu s Bohem! Svůj názor vyjádřil tím, že začal to rušivé z chrámu odstraňovat. Zaštitil se přitom slovy proroka Izajáše: „Můj dům se bude nazývat domem modlitby pro všechny národy“ (Iz 56,7). Od velekněží, zákoníků a předních mužů z lidu se mu ovšem za tuto jeho biblickou důslednost pochvaly nedostalo. Evangelista Lukáš píše o zcela opačné reakci: „Usilovali o to, aby ho zahubili.“ A právě tento radikálně odmítavý postoj elit vůči Mesiáši způsobil, že v Jeruzalémě nezůstal kámen na kameni. Ani v den, kdy do něj vkročil Boží Syn, Město pokoje nepoznalo, co vede k pokoji. Bůh se k němu v Ježíši sklonil, ale jeho vládnoucí nábožensko-politický triumvirát, místo aby jásal jako zástup před jeruzalémskými branami, chce Ježíše umlčet. Ekonomika chrámového provozu je pro něj na prvním místě! Rychlému odstranění Ježíše brání jen to, že byli zaskočeni a nevěděli, jak by to měli udělat. Když oficiální představitelé někoho umlčují, vždycky si dávají záležet na tom, aby zachovali zdání legality. Na té je totiž jejich autorita postavena. Za pár dnů se zorientují a Ježíše za pomoci falešných svědků „řádne“ odsoudí. Ale teď ještě nejsou připraveni. Situaci komplikuje zejména lid, který Ježíši visí na rtech. Ten není dobré dráždit. Ten je třeba rozdělit, rozhádat a zbavit tak jeho přirozené síly. Ti, kteří mají plná ústa

Hospodina, kteří poučují druhé, jak mají rozumět Písmu, kteří odevzdávají desátky i z máty a kopru, si počínají jako obyčejní zločinci. Vysoce postavení lidé vždycky ovlivňují společnost výrazněji nežli ti dole. Stojí prostě na kapitánském můstku a odtud rozhodují o zásadních věcech. Jsou-li moudří a charakterní, společnost vzkvétá. Jsou-li omezení a zkorumpovaní, táhnou ji do pekel. To je důvodem, proč by mělo i tomu nejposlednějšímu plavčíkovi záležet na tom, kdo lodi velí. Kvalita vůdců ovlivňuje zásadním způsobem podobu jejich života. Nepřátelé, kteří kvůli pochybení vysoce postavených obklíčují a svírají města, nerozlišují, kdo je kdo. Pro ně jsou kořistí všichni. Viní i neviní. Vůči těm dole je to samozřejmě nespravedlivé. Ale taková je prostě sociologická zákonitost. Člověk v něm může druhého z vody vytáhnout, ale také ho může pod vodu stáhnout. Jeruzalémské elity stá+hly pod vodu celé město. Ani když stály Ježíši tváří v tvář, nepoznaly, že je to on, kdo vede k pokoji a naplňuje tak poslání, které mělo vůči světu jejich město. Místo aby Ježíše v jeho nasazení pro regulérní fungování chrámu podpořily, postavily se proti němu. Tím nad sebou, kapitány – ale i nad všemi plavčíky – vynesli soud. Poznat, co vede k pokoji, je předpokladem vládnutí, které prospívá lidu. Ježíšovo jednání vede k pokoji. Ne k pokryteckému, v němž se problémy nejprve popírají, potom zlehčují a nakonec se o nich zakazuje mluvit. Ježíš vede k opravdovému pokoji, který je nastolován tím, že se věci nazývají pravými jmény: Chrám je tu prostě proto, aby v něm lidé mohli vstupovat do nerušeného vztahu s Bohem! Tato jeho funkce nesmí být ničím omezena a nic – i kdyby se to tvářilo sebedůležitěji – se jí nemůže předřadit. Toto je spravedlivé. A proto je o to třeba usilovat. Vyhnat ty, kteří z chrámu dělají doupě lupičů. Nemlčet tváří v tvář těm, kteří zneužívají svého postavení a z obavy, aby o ně nepřišli, obelhávají lid, v jehož čele stojí. Nevadí, že to na čas vyvolá nepokoj. Spravedlivý pořádek ve finále plodí pokoj. Skutečný pokoj, ne jenom klid před bouří. Zničení Jeruzaléma bylo bouří rozpoutanou pokryteckou zbožností židovských elit. Plánovaly zahubit pouze Ježíše. Jeho ukřižováním však do několika desetiletí zničily všechno, co jím chtěly zachránit: své město, svůj chrám i svůj lid. Nepoznali čas, kdy se k nim Bůh sklonil. Jejich kulturní funkce, akademická vzdělanost, společenská důležitost a nadstandardní životní podmínky jim zatemnily mysl. Na elity si je třeba dávat pozor. Sotva je ze sebe společnost vygeneruje, už se proti ní vymezují. Zatímco venkované před jeruzalémskými branami Ježíši provolávají slávu, jeruzalémské špičky jej chtějí zahubit. Tak zásadně se liší pohled zdola od pohledu shora. Lid, který visel Ježíši na rtech, je pravdě blíže než elity. Lid poznal, co vede k pokoji. O směřování společnosti však rozhodují elity. A tady rozhodly špatně. Proto Ježíš nad Jeruzalémem pláče. Chtěl městu pomoci. Jeho představitelé však tuto pomoc odmítli. Od ostatních vyžadovali zbožnost a spravedlnost, ale sami dali přednost tomu, z čeho měli prospěch. Pro tuto jejich licoměrnost v Jeruzalémě nezůstal kámen na kameni. Ten jimi ukřižovaný však nezůstal v hrobě. Byl vzkříšen. A spolu s ním všichni, kteří poznali, že se k nim v Ježíši sklonil Bůh. Stali se občany nového Jeruzaléma. Jistotu tohoto občanství mají všichni, pro něž je Ježíš – stejně jako pro ty kritizované venkovské zástupy – požehnaný král, který přichází ve jménu Hospodinově.

Amen